

Класика е това, което на всеки му се иска да е прочел, но никой няма желание да чете!

Марк Твен

ИВАН ВАЗОВ

Службогонци

АЛЕКСАНДЪР ОСТРОВСКИ

*И най-мъдрият
си е малко прост*

Издателство

 ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

**ИВАН ВАЗОВ. Службогонци; АЛЕКСАНДЪР ОСТРОВСКИ.
И най-мъдрият си е малко прост / КОЛЕКЦИЯ КЛАСИКА
224 стр.**

Иван Вазов е министър на народното просвещение от 1897 до 1899 г. След това се оттегля от политическия живот за доста дълъг период, а през 1900 г. излиза пиесата му „Службогонци“. Лошият опит, натрупан за тези две години в министерското кресло, му дава много материал, който той превръща в комедия. Великите писатели знаят, че надсмивайки се над случващото се, то по-лесно ще достигне до публиката, а иронията и сарказмът само ще подсилят въздействието на историята.

Александър Николаевич Островски (1823–1886) е руски писател и драматург, един от създателите на руския национален театър. Автор е на повече от 50 пиеси. Мъдрият герой в пиесата „И най умният си е малко прост“ е младият човек Глумов, Егор Дмитрич. Глумов си води таен дневник, в който описва мнението си за своите покровители, от които зависи професионалната му кариера и изгодната му женитба с богатата госпожица. В края на пиесата Глумов стига до извода, че „И най-мъдрият си е малко прост“, защото някой е откраднал дневника и му е дал публичност, с което героят е разобличен като лицемер. Засегнатите от героя, които не са по-различни от него, все пак еднородно стигат до заключението, че господин Глумов е делови младеж и след като скандалът отшуми, трябва отново да го приласкаят към себе си.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritybg.com – 20% отстъпка**

© Предпечатна подготовка Паритет ООД

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-388-6

ТЪРСЕТЕ В „КОЛЕКЦИЯ КЛАСИКА“

1. Истории от американски писатели – **М. Твен, Ф. Брет Харт, Ъ. Томпсън-Ситън, О. Хенри, Дж. Лондон**
2. Разкази от английски писатели – **О. Уайлд, Дж. К. Джеръм, А. Конан Дойл, Р. Киплинг, Саки (Х.Х. Мънро)**
3. **Франсис Брет Харт.** Двама американци и други разкази
4. Руски народни приказки
5. Разкази от руски писатели – **А. Пушкин, Ив. Тургенев, А. Чехов, А. Куприн, Ив. Бунин, М. Булгаков, А. Платонов.**
6. **Андрей Платонов.** Разкази
7. **Ги дьо Мопасан.** Господин Паран и други разкази
8. **Джеръм К. Джеръм.** Трогателна история. Разкази и есета
9. **Артър Конан Дойл.** Да стигнеш навреме. Разкази
10. **Артър Конан Дойл.** Разкази за Шерлок Холмс
11. **Едгар Алън По.** Страшни разкази
12. Кратки разкази от цял свят
13. **Марк Твен.** Невероятни истории. Разкази

14. Приказки – **П. Бажов, Н. Лесков, В. Гаршин, Д. Мамин Сибиряк, Братя Грим, Х. К. Андерсен, О. Уайлд, Г. Райчев, Е. Пелин**
15. **Джек Лондон**. Властелинът на Магиите.
Разкази
16. **Бърнард Шоу**. Пигмалион и шест разказа
17. Повести – **А. Толстой, А. Платонов**
18. Петлето и други повести – **Алексей Толстой**
19. Съветски разкази от началото на ХХ век – **М. Горки, Ал. Куприн, В. Шишков, Ал. Грин, Ал. Толстой, Вл. Булгаков, А. Платонов**
20. Приключенията на Разтъогин. Съкровен човек – **Алексей Толстой, Андрей Платонов**
21. Разкази за деца и родители – **Л. Толстой, Н. Лухманова, Д. Мамин Сибиряк, Ал. Серафимович, Вл. Дуров, Ал. Куприн, Л. Чарская, Ал. Толстой**
22. Смешни разкази от близо и далеч – **М. Твен, О. Хенри, Р. Бенчли, А. К. Дойл, Дж. К. Джеръм, Ч. Левър, Х. Х. Мънро (Саки), С. Чорни, А. Аверченко**
23. **Селма Лагерльоф** – Пръстенът на Льовенсכולדווי

Съдържание

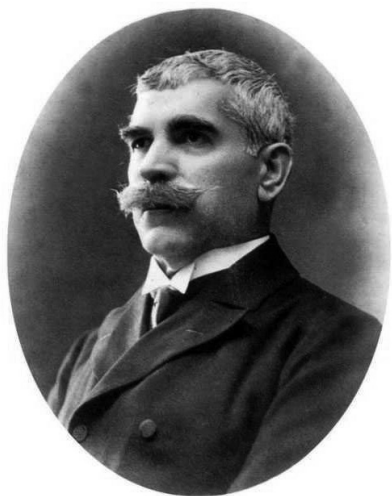
Иван Вазов

СЛУЖБОГОНЦИ 7

А. Н. Островски

И НАЙ-МЪДРИЯТ СИ Е МАЛКО ПРОСТ91

Превод Д. Подвързачов

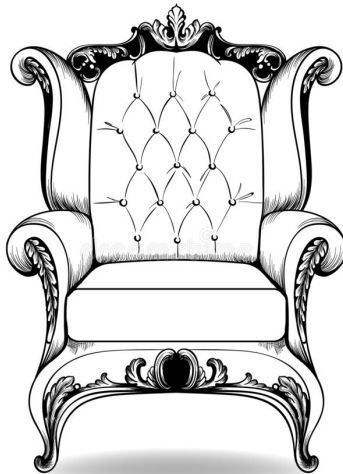

ИВАН ВАЗОВ

СЛУЖБОГОНЦИ

**СТАНЧО КВАСНИКОВ НА ГОСТИ
У МИНИСТЪРА**

Комедия в две действия

Действащи лица:

Никола Балтов, министър
Аничка, дъщеря му
Баба Дона, Балтова майка
Станчо Квасников, роднина на Балтова; старец с
лице здраво, червендалесто; облечен във френски ша-
ячеви дрехи
Жеко Хоров, младеж, наконтен и лекомислен
Какавидов, дребен човечец, дрипаво облечен
Боздугански, човек на средна възраст, с големи
мустаци, завехтял. Пернат
Г-жа Терзийска, хубавелка, модно облечена жена
Чалканов, депутат
Драмков, вестникар
Стоянка, слугиня, вакарелка, у Балтови
Илия, бивши вестовой
Разсилен

Действието става в София.

ДЕЙСТВИЕ ПЪРВО

Кабинетът на Балтова. Писалищен стол с книжа отгоре и цветарник. Канапе отляво; кресла, огледало; отляво и дясно врати; прозорец в дъното. Телефонен апарат до него. Баба Дона седи на канапето и плете, Стоянка права.

Явление 1

Баба Дона и Стоянка.

Баба Дона. Забравяш мари, Стоянке, забравяш много: къде ти е умът? Казвам ти: заключвай портите – ти ги оставяш като хан да зеят; пратим те на пазар да купиш овнешко месо, а ти купиш шаран и казваш, че и то било месо. Какво, гемии ли имаш на морето, та умът ти не стои в главата?

Стоянка. Ами прости сме, госпожо. Аз да имах повече ум, щях да стана майорка.

Баба Дона. Имаш ти, ама за дяволии. Кой е тоя вестовой, дето ти иде често на гости?

Стоянка. Вестовоят на капитан Шийкова. Днес го уволниха.

Баба Дона. Защо иде?

Стоянка (срамежливо). Тъй...

Баба Дона (усмихнато). Да не би да се вземете?

Стоянка. Не, иска ми служба.

Баба Дона. Дай му. Каква служба?

Стоянка. Разсилен. Госпожо, помоли и ти господаря.

Баба Дона. Та аз само това правя я! Господарят ти няма мира от просители ни в министерството, ни у дома. Всичко гракнало за служба. А сърцето му милостиво. Кой се кашли там? Пак си оставила отворено. (Влиза Какавидов отдясно.)

Явление 2

Горните и Какавидов.

Какавидов (кланя се). Добрутро, почитаема госпожо! (Подава си ръката.)

Баба Дона. Дал бог добро, господине. (Ръкува се.) Кой сте, ваша милост?

Какавидов. Кой? Аз ли?

Баба Дона. Да.

Какавидов (ухилено). Вий ме познавате, госпожо.

Баба Дона. Отде ви познавам?

Какавидов. Тая пролет се видяхме в Княжево.

Баба Дона. Тъй ли?

Какавидов. Вий вървахте в кола из шосето край вадата, а пък аз минувах мостчето и се подхлъзнах и паднах във водата. А вие се изсмяхте и рекохте: „Тоя пък направи баня!“. Тогава аз ви са поклоних. Помните ли?

Баба Дона (усмихнато). Не помня. Вий кой бяхте?

Какавидов. Кой, аз ли?

Баба Дона. Да, вий.

Какавидов. Какавидов. Извинете... Пет девица, госпожо, а жена ми е вече в трудно положение и едно скоро ще се осъществи.

Баба Дона. Как?

Какавидов. На път е тоест. Прощавайте. (Стоянка се смее.) С него ставаме осем гърла. А аз – тъй ме видиш: празен. При нашето учение няма да идем да копаем я... Госпожо, помолете господин министъра! Вий баща, вий майка. (Искай целуне ръка.)

Баба Дона (отдръпва си ръката). Недей, недей, добре. Ти познаваш ли се със сина ми?

Какавидов. Кой, аз ли? Как не? Познаваме се от Калково още. Когато минаха министрите оттам, аз ги посрещнах в селото и им държах слово.

Баба Дона. Ваша милост е оратор?

Какавидов. Дал ми господ дарец. Тогава ме уволниха. (Стоянка излиза.)

Баба Дона. Ха, вий там служехте?

Какавидов. Учител и псалт. Сега, видите? Гладувам. Тъй е писано: достойните хора да теглят.

Баба Дона. Каква служба искате?

Какавидов. Митничарят в Харманлий бере душа.

Баба Дона. Господ да си има милост за него. Роднина ли ви е?

Какавидов. Не е роднина.

Баба Дона. А вие каква служба искате?

Какавидов. Неговото място.

Баба Дона. Тъй ли? Че отбирате ли от тая работа?

Какавидов. Човек се учи, госпожо. Мечката е мечка, па и тя... Работата е да не стоим празни.

Баба Дона (става). Добре. Ще поговоря на сина си.

Какавидов. Славна госпожо, станете ми спасител! Станете ми баща! (Иска да ѝ целуне ръката.)

Баба Дона. Добре, добре.

Какавидов. Благодарим. (Покланя се и излиза.)

Баба Дона (сама). Това нещо няма край. Никола се е уплашил от просители. Па все при мене идат най-напред. Завчера думаше: „Искам да бягам някъде! Искам да зарежа!“

Явление 3

Баба Дона, Аничка, после Стоянка.

Аничка. Бабо, отивам у госпожа Шийкова, има журфикс днес. (Взима си цвете из цветарника.) Мама се отказа да дойде, че е неразположена. Няма ли да дойдеш?

Баба Дона (усмихната). Сега пък на мода журфиски.

Аничка (усмихната). Журфикс, а не журфиск.

Баба Дона. На старо време и аз се поевропейчих. Снощи ме пък водихте на танцувалната вечеринка. Кой беше оня младеж, с когото се въртяхте толкова?

Аничка. На валса ли?

Баба Дона. На валса и на всичките игри.

Аничка. Господин Хоров.

Баба Дона. Много се сприятелихте?

Аничка. Да, симпатичен момък. (Влиза Стоянка отдясно.)

Стоянка (на баба Дона). Госпожо, дойде гост и влезе в стаята ти.

Баба Дона. Право в моята стая? Кой е той?

Стоянка. Не знам. Изглежда вънкашен.

Баба Дона. Кой ще бъде? (Излиза отдясно.)

Аничка (на себе си, като си бодва цвете на гърдите). И на баба е обърнал вниманието. Мустачетата... хубав... маниери светски, симпатичен... Но аз да вървя. (На Стоянка.) Каква картичка държиш?

Стоянка. Един млад господар я даде. (Подава я.)

Аничка (гледа картичката.) Ах, господин Хоров! Покани го. (Стоянка излиза.) Сякаш вече не съм равнодушна... И защо го поканих, като тате е зает? (Поправя се. Хоров влиза.)

Явление 4

Аничка и Хоров.

Хоров (кланя се приветливо.) Аз може би ви обезпокоих?

Аничка (подава му ръка). Никак, никак. Седнете, моля. (Показва му стол.)

Хоров. Благодаря. (Сядат.)

Аничка. Вие за тате?

Хоров. По-напред за вас. Аз се счетох длъжен да ви поднеса почитанията си и съм признателен на щастливия случай... Как сте? Трябва да сте уморени от снощи?

Аничка. Никак, господин Хоров. Танците, на-против, ме освежават. Само мама се чувства по-уморена днес.

Хоров. Да, вечеринката излезе прекрасна. Общество, тоалети блестящи... А вие, позволете, бяхте... *charmante!*

Аничка (усмихнато). Вие всякога имате богат запас от комплименти. Вий познавате душата на нашия беден и слаб пол.

Хоров. Нито беден, нито слаб. Жената днес – това е вселената. Тя дава украшение и сила на живота. Какво е човечеството без жената? Труп без душа. Разбира се, аз разбирам хубавите: грозните за мен не съществуват.

Аничка (усмихната). Вий сте жестоки... Казвахте, швейцарките не са красиви?

Хоров. Аз и не гледах на тях. В замяна на това аз се възхищавах на други хубавици, в тях бях влюбен.

Аничка. Чужденки?

Хоров. Тамошни. Горди, непристъпни. (Усмихва се знаменателно. Но за мене бяха непристъпни всичките.)

Аничка (учудена). Да?

Хоров. Алпите! В тях бях влюбен.

Аничка (смее се). Ах! Алпите? А аз помислих... Каква прелест!... Вие сте поет тогава?